

ئابدۇقادىر جالالىدىن

كۆيگەن دېڭىز

كۆيگەن دېڭىز

ش

15
1227
66

شەرىياتى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

15
1227
66

1227
ئابدۇقادىر جالالىدىن
66

كۆيگەن دېڭىز

(شېئىرلار)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

空中阁/阿·加拉里丁著. —乌鲁木齐:新疆人民出版社, 2001. 6

ISBN7-228-06428-3

I. 空… II. 阿… III. 诗歌—作品集—中国—当代
维吾尔语(中国少数民族语言) IV. 1227

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2001)第 028727 号

空中阁

阿·加拉里丁著

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮政编码:830001)

新疆新华书店发行

乌鲁木齐福利印刷厂印刷

850×1168 毫米 32 开本 7.125 印张

2001 年 6 月第 1 版 2001 年 6 月第 1 次印刷

印数: 1—3000

ISBN7-228-06428-3/I. 2369(民文)定价:10.00 元

مەسئۇل تەھرىرى: ھاجى قۇتلۇق قادىرى
مەسئۇل كوررېكتور: ئىلياس رەھىمى

كۆيگەن دېڭىز
ئاپتورى: ئابدۇقادىر جالالىدىن

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 No)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
ئۈرۈمچى پاراۋەنلىق باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

فورماتى: 850×1168 مىللىمېتىر، 1/23

باسما تاۋىقى: 7.125

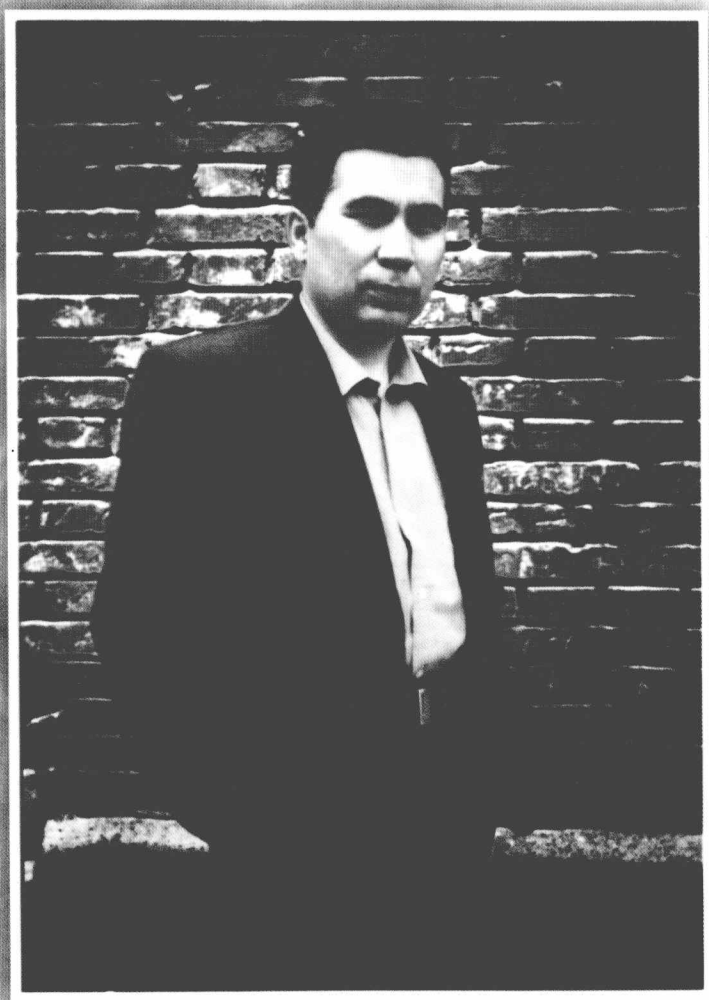
2001 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى

2001 - يىل 6 - ئاي 1 - بېسىلىشى

تراژى: 3000 - 1

ISBN7 — 228 — 06428—3/I.2369

باھاسى: 10.00 يۈەن

عكا بوزنادى جالاسى

ئاپتوردىن

ئادەملەرنىڭ بىلىمى ئاشتى.

ياشاش قىيىنلاشتى.

ياشاش ئېھتىياجى مېنى تاشقى تەسىرلەرنىڭ يىغىندىسىغا ئايلاندۇرۇپ قويدى. ئىچكى ھاياتىمنىڭ تىۋىشلىرىغا قۇلاق سالىدىغان چاغلىرىم نەقەدەر ئاز! سىرتىمدىكى ئاۋازلار مېنى كۆمۈپ تاشلىغان. پاك كۆزلىرىمنى سىغدۇرالايدىغان بوشلۇق ئىزدەيمەن، يۇلتۇز-لار يىراقلاپ كېتىشكەن. ئۇلارنىڭ غۇۋا جىمىرلاشلىرى تۈزۈلگەن شاپتۇل چېچەكلىرىنى ئېسىمگە سالىدۇ. ئاھ، مەڭگۈلىكنىڭ سەپىرىدىكى دۇنيا نېمانچە پەرىشان!

جىق نەرسىلەرنى ئۆگۈنۈشۈم كېرەك. لېكىن، ئۆگەنگەنلىرىم ئىچىدە ئۆزۈمنى يۇتتۇرۇپ قويدۇم، بىلىملىرىم ئىچىدە ئۆزۈمگە ئائىت نەرسىلەر ئاز قالغانىكەن، شۇنچە مۇساپىرلىق ھېس قىلىمەن. كاللام تەقدىرنىڭ ئەۋرىشكىلىرى بىلەن تولغان بىر شەھەركى، بۇ شەھەردىن ئۆزۈمنى تاپالمايمەن.

مىسلىسىز يوقسۇزلۇق مېنى غەمكىن قىلىپ قويدۇ، ئۈچ - چېكى يوق غېرىپلىق مۇزدەك تۇمشۇقى بىلەن پىشانەمنى سۆيىدۇ. مۇشۇنداق چاغدا شېئىر مېنى چاقىرىدۇ.

كىشىلەر ئارىسى بىر جاڭگال.

ئۆز - ئۆزۈمنى ئىزدەيمەن.

مەن شېئىر ئارقىلىق ئۆزۈمنى تاپالايمەن.

مەن شېئىر ئارقىلىق ئۆزۈمنى داۋالايمەن.

مەن شۇنداق بىر دارۋاز، قارار گاهىم كۆزۈمدىن يىراق، تاماشا-
شېئىرلىرىم يوق ھېسابتا.

تاكى ئىچكى كەچۈرمىشلىرىمنىڭ قۇدرىتى تولۇق نامايەن بولغۇ-
چە بىر تەۋەككۈلچىمەن.

مەندىكى ئارزۇ شۇ: شەيئىلەرگە چۈشكەن بىر دەقىقىلىق نەزىر-
رىم مەڭگۈلۈك ھەقىقەتكە ئايلانسا دەيمەن.

ئۇنىڭغىچە كۆزلەرىمنىڭ جەۋھىرىنى شېئىرنىڭ بىلەي تېشىدا
بىلەيمەن.

2001 - يىل ئاپرېل. ئۈرۈمچى

مۇندەرىجە

1	قىزارغان ئۇپۇق
2	غالىپ چوققىلار
3	ناخشا
7	ئەي، يامغۇر
8	تاغدىكى يالقۇن
9	كارۋان قەسىدىسى
14	تاش قەسىدىسى
27	ھىجران
28	بەختىمنىڭ دىلبىرىنى قۇچالامدىم
29	ئاسمان تۇتار يۇلتۇزلاردىن گۈلدەستە
31	قانات قېقىپ ئۈچتى كىچىك قۇش
33	مەن بۇ ياقتا، سەن ئۇ ياقتا يىگانە
35	تىپىرلايدۇ جۈپ يۈرەك
36	ھىجران يېشى
37	كونا قەلئە
42	ئاد، ئاي نۇرى
44	جانانغا
45	سېنىڭ كۆزلىرىڭ
46	ئوغۇز
47	جان ئىچىدە
48	پەلەك ۋە مەن

49	قاراچاچ بەزمىسى
50	قەلەم ۋە شائىر
52	پەرىدە
54	مۆجىزات
56	پورەكلىدى ئۆمىدىمنىڭ لالىسى
57	قىيا دولقۇن، مەن
58	خىياللار، خىياللار
60	ئاق لەيلى
62	غايىپ بولماس تامچىلار
70	يەنە دېڭىز
71	بوران مېنىڭ نامىدىن ئۇنلەر
72	زېمىن بىر نوتا
73	بىلەرسەنمۇ
75	سەن سەھەردە غايىپ بولدۇڭ قاياققا
76	چۇقان
77	چۈشەندىم بار ئىكەن شائىردەك كۆڭلۈڭ
78	ناخشامدا ياراتتىم قىشتىمۇ باھار
80	ئاھ، چۆل شامىلى
82	تىنىق
83	ھىجران قىسسىسى
84	تۇل ئانا
86	رادىكال ئاستىدىكى دۇنيا
87	ئەلچى
88	ئۇيقۇدىكى پەرىزات
89	زاھىد
91	بارىمەن يەنە

92	قىشتىكى خامان .....
94	يوپۇرماقسىز بىر تۈپ ئاق تېرەك .....
95	بوۋاي ۋە ئاي .....
97	قۇيۇن ۋە سەھەر .....
99	سايە .....
100	مۇھەببەت لېرىكىلىرى .....
105	قەلئە .....
106	قۇش ناخشىسى .....
107	تامچە .....
108	ئۆلۈم ناخشىسى .....
109	ئەتىرگۈلدەك ئاپئاق ئاۋازىڭ .....
111	تورغاق .....
120	سۇمۇرغ ناخشىسى .....
126	كۆڭۈل گەردىشى .....
132	جىمجىتلىققا بېغىشلاپ .....
133	كېچىنىڭ تاجى .....
134	ئېتىقادسىز ئېتىقاد .....
135	مەن سېنىڭ روھىڭدا يۇيۇنغان قىرغاق .....
137	مەڭگۈلۈك ئىستىلىستىكىسى .....
138	ئۆز بېشىنى ئۇنتۇغان شېئىر .....
140	بەندىلىك خارابىسى .....
142	كۆيگەن دېڭىز .....
149	چۇقان بەزمىسىدىن قايتتى بىر دەريا .....
151	قارا بۇزغۇن .....
155	ئېتىز .....
160	تورۇنلارغا ئايلانغان بىر سۆز .....

163	..... كەل، مەن بۇ يەردە
164	..... كېچە ئەينىكى
166	..... بۈگۈنگە يېقىن
168	..... قايم بۇلاق
170	..... قايتىش
172	..... تۈز قەسدىسى
176	..... شاخ
177	..... كروران گۈزىلىگە
178	..... تېنىگەن روھ
180	..... رەستە
181	..... تۇغۇلغان كۈن
182	..... ئاۋازسىز تىل
183	..... خىلۋەتتىكى يامغۇر تامچىسى
184	..... قىشنىڭ تەرجىمىسى
185	..... ھايات ۋە شائىر
186	..... ۋەتەن ۋە ئىمان
188	..... ئاق قۇشقاچ
189	..... شەھەردىكى بالىلار
190	..... ھاۋا قەسىرى
195	..... ئوت كەينىدىكى يامغۇر
197	..... مۇساپىر ناخشىسى
198	..... بۈگۈنكى رىۋايەت
199	..... ئۇتۇلماس ئاخشام
200	..... ئاتەش
201	..... ساھىل ۋە ھايات
202	..... سېرىنگۈل

203	..... سەھرادىكى سۆيگۈ قوشىقى
207	..... جانان قىز
208	..... كۈزدىكى سېغىنىش
209	..... ئوقيا
210	..... بويتاق ناخشىسى
211	..... يارغول خارابىسى
214	..... سەيياھ بالا

قىزارغان ئۇپۇق

پايانسىز ئېكىنزارنى ئاداققى دەم،
ئۇخلىتار تۈننىڭ قارا پۈركەنجىسى.
مەشرىقنىڭ ئاسمىنىدا ياندى شۇ دەم،
قىزىل تاڭ يالقۇنىنىڭ سەرەڭگىسى.

كېچىنىڭ قارا رەڭگى ئۆڭۈپ ئاستا،
تەبىئەت ئاچتى غۇۋا چىرايىنى.
تورغايلار چالدى شۇ چاغ زورۇققاندەك،
پەس ئۇچۇپ ئويغىنىشنىڭ سۇنايىنى.

قەيسىدە ئوقۇپ قۇشلار تاڭ شەنىگە،
گۈگۈمنىڭ جىمجىتلىقى بولدى غايىپ.
شوخ شامال ئۇيقۇدىكى كەڭ ئۇپۇقنىڭ
قارامتۇل چۈمبىلىنى ئاچتى قايرىپ.

كۆرگەندە ئىشقا ماڭغان يىگىت - قىزنى،
قىزاردى ئۇپۇق بىردىن خىجالەتتە.
پەزىلەت پەرىسىگە بېقىپ مەپتۇن
قۇياشمۇ ئاچتى چىراي كامالەتتە.

1984 - يىلى، قەشقەر

غالب چوققىلار

غۇرۇر بىلەن كۆك قەرىگە ئىنتىلەر،
كەچمىشكە باي ئاقباش تاغلار دولقۇنى.
قارا بۇلۇت تاشلاپ قارا كۆلەڭگە،
كۆزىتىدۇ تىك ۋە مەغرۇر چوققىنى.

پارتلىغاندەك توپنىڭ ئوقى توساتتىن،
سادا كېلەر بۇلۇتلارنىڭ قېتىدىن.
غالب ئۈندە جاۋاب بېرەر تاغلارمۇ،
چۈشمەي ھامان باھادىرلىق ئېتىدىن.

جاراھەتكە تولدى بۇلۇت قۇچىقى،
كۆككە يەتكەن چوققىلارنىڭ بېسىدىن.
جاھان ئىزگۈ تۇيغۇلارنى قۇچىدۇ،
جىرالاردا ئاققان پەلەك يېشىدىن.

1984 - يىلى، قەشقەر

ناخشا

كۈرپىكلەرنىڭ قاراۋۇلى ياندېشىپ،
ئۇزاتماستىن كۆزنى ئۇيقۇ ئۆيىگە.
سەمە بولدى سەگەك خىيال سېلىكىنىپ،
بىر يۈرەكنىڭ مىسكىن تەنھا كۈيىگە.

يىراق يەردىن كېلەر ئاستا يېقىنلاپ،
كولدۇرمىنىڭ بوغۇق بىر خىل ساداسى.
ئاڭغا تەڭكەش بولغان لەرزىلەر ناخشىنى،
سۈمۈرىدۇ تۈننىڭ سالقىن ھاۋاسى.

ناخشا دىلنى ھۇزۇرغا سۈيلەيدۇ،
مەھلىيالىق بۆشۈكىدە تەۋرىتىپ.
مانا ئەمدى شۇنچە روشەن ئاڭلىنار،
مۇڭى يۈرەك بېغىشىنى تىترىتىپ.

ئاسماندىكى بۇلۇتلار،
يامغۇر بولۇپ ياغارمۇ.
سېغىنىدۇرغان جانان قىز،
كۈلۈپ بىر كۈن باقارمۇ.

ھەرىكەتلىنىپ ئۇنئالغۇسى بېشىمنىڭ،
ئاخشا زېھنىم لېنتىسىغا كۈچەتتى.
ئويغاق ھالدا مىنۇتلارنىڭ قاتارى،
خىيالى چۈش دۇنياسىدىن ئۆتەتتى.

ئۇزاق يوللار ياتار تىمتاس سوزۇلۇپ،
ئات ھارۋىسى بارار ئۇندا جىرىڭلاپ.
سايرىشىدۇ تۈن ۋىسالى ئىلكىدە،
ئىشرەت سۈرگەن چېكەتكىلەر چىرىلداپ.

كۆكنىڭ شايى رومالىدۇر ئاي نۇرى،
كەشتىسىدۇر ئاققۇ كەبى بۇلۇتلار.
رىشتە باغلاپ ئۇيقۇدىكى زېمىنغا،
تاشلار نەپىس تالا - تالا يورۇقلار.

توقايلىق ھەم دەرەخزارلار يىراقتىن،
تاشلىنىدۇ كۆزگە قارا سايىدەك.
قاراڭغۇلۇق مۆككەن ئورمان قېتىنغا،
ئورمان ئۇنىڭ خىلۋەت پاناھ جايىدەك.

شۇتاپ غايەت سېھرى بىلەن مەست قىلىپ،
ھارۋىكەشنىڭ كۈيى قۇچار ئەتراپىنى.
بولۇپ دالا ھوشسىزلىققا مۇپتىلا،
يېپىنغانچە ياتار كۈمۈش چايشاپنى.

رىتىملىق بىر مۇزىكىدەك تۈيۈلەر،
كۈلدۈرمىنىڭ تىنىم تاپماس ئاۋازى.
يول چېتىدە تۇرار چۇۋۇپ چېچىنى،
تال - سۆگەتلەر، قورشاپ مۇڭنىڭ سەرۋازى.

ناخشا مۇڭى ئۆرلەپ ھەتتا پەلەككە،
ئۆڭدى تولۇن ئاينىڭ زەرگۈن جامالى.
ئاق بۇلۇتقا چۈمكەلدى ئاي، يۈزىگە —
ياغلىق تۇتۇپ يىغلىغان قىز مىسالى.

ئاينىڭ ئاشۇ ھالىتىنى بىرلا چاغ،
قانچە كۆلەر تارتىۋالدى سۈرەتكە؟
ئاسمان جاۋاب بېرەلمەستىن بولدى لال،
فوتو سۈرەت بابىدىكى كۆرەككە.

ناخشا چەكسىز تۇن باغرىغا تارايدۇ،
نۇر دولقۇنى ھەر تەرەپكە ئاققاندا.
يەرۈ كۆكتە ئاقۇش تۇمان لەيلەيدۇ،
زېمىن گويا مۇڭدىن ئېغىر تىنغاندا.

ناخشا - تۈندە پەرۋاز قىلغان شۇ ئاھاڭ،
ئوتلۇق كۆڭۈل ئەسرارنىڭ يەشمىسى.
باسقىنىدا پىراق كۈيچى قەلبىنى،
ئېغىزلاردىن چىقار كۈينىڭ يەشمىسى.